

Miks kirsid kuivavad puus?

Meie aia madalkirsipuud kandsid rohkelt vilja. Kahjuks hakkasid viljad enne valmimist kuivama ja kirsse süüa ei saanudki. Sama lugu oli möödunud aastal. Mida teha?

Vastab VÄINO PALLUM

Tõenäoliselt kahjustab puid luuviljaliste mädanik (*Monilia laxa*). Öitsemise ajal muutuvad mõne oksa õied pruuniks ja kuivavad, püsides niimoodi puul sügiseni. Öitelt kandub haigus võrsetele ja okstele, mis samuti kuivavad. Jämedamad oksad ei kuiva, kuid lõhenevad ning eritavad vaku. Puul on kõrbenud ilme.

Kirssidel algab haigus väikese pruuni täpina, mis üha suureneb, haarates lõpuks kogu vilja. Viljaliha muutub pehmeks ja pruunikaks ning kaotab maitse. Kirsid kortsuvad ja kuivavad nagu muumiateks, mis jäävad puule rippuma. Sellistele viljadele tekivad hallikad lülieoste padjandid.

Haigustekitaja seen säilib nii mumiitseerunud viljades kui nakatunud oksetes. Järgmisel kevadel kujunevad neist uued eoslad, millest haigus õhuvoolude, putukate ning veepiiskade abil uuesti levima hakkab. Tõve arenemist soodustavad kestvad jahedad ja niisked ilmad kirsside öitsemise ajal.

- Haiguse laiema leviku peatamiseks lõigake kuu aega pärast öitsemist kahjustatud oksad välja ning põletage ära.

- Puu otsa jäänud haiged kirsid korjake kokku ja põletage, sügisel kaevake läbi puude võraalused. Puid ja võraaluseid pritsige karbamiidiga (400 g/10 l).

- Varakevadel enne pungade puhkemist pritsige kirsipuud vaskoksiidkloriidiga (120 g/10 l) või karbamiidiga (300–500 g/10 l).

- Enne öitsemise algust pritsige Topas 100 EC-ga (6–8 ml/10 l) või Chorus 75 WP-ga (3–4 g/10 l).

- Kohe pärast öitsemist pritsige uuesti Topas Ec-ga.

Kahjustatud ploomipuud

Oleme palju aastaid ploompuid kasvatanud. Need on ilusad suured, pole olnud ka haiged ega putukaid täis. Kahjuks on tänavu lehed rikutud, kuid ei tea, on see putukate või haiguse süü. Mida tuleks ette võtta?

Vastab VÄINO PALLUM

Saadetud lehtede põhjal võib öelda, et tegu on ploompuu-pahklest kahjustusega. Kahjuri ime misel lehekoesse valguva sülje toimel moodustuvad lehe alaküljel pahakesed. Algul on need hallikasrohelised,

hiljem punakaspruunid. Pahkade vastas lehe ülaküljel on sageli väike pakuservaline ava. See koht on ümbritsevast lehekoest heledam ja veidi sisse vajunud. Kahjuri arvukal esinemisel lehed deformeeruvad ning lõpuks lähevad pruuniks.

Ploomipuu-pahklest on väike, umbes 0,2 mm pikkune palja silmaga nähtamatu valkjas käävja kehaga lest. Kahjurid talvituvad valmikuna pungasoomuste all või puuokste korba all. Öitsemise lõpul siirduvad nad noorte lehekeste alaküljele, kus tungivad lehekoesse ja hakkavad taimemahla imema. Suve jooksul annavad nad mitu põlvkonda, kusjuures paljunemist soodustavad mõõdukalt niisked ilmad. Kah-

justust esineb ühel ja samal puul mitu aastat järjest.

Lest levib istikutega, aias kandub edasi tuulega. Sagedamini leiab teda vanades hooldamata aedades.

Varakevadel pungade paisumise ajal pritsige puud parafiiniõli preparaadiga Neko Kevadprits (300 ml/10 l). Sellega hävitata ka lehetäide talimunad.

Teine tõrjevahend, mida võiksite kasutada, on Karate Zeon (6 ml/10 l). Samuti sobib Mavrik 2F (6–8 ml/10 l) või Fastac 50 (8–10 ml/10 l).

Väiksemate kahjurikollete puhul jõuate aga rikutud lehed ära korjata või oksad välja lõigata ning põletada.

Vt ka Targu Talita nr 31 – “Moondunud kreegilehed”.